

*Роксолана ХАНИК-ПОСПОЛІТАК,
Ханс Х. ХЕРРНФЕЛЬД*

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Принципи функціонування та значення сектору

В сучасному індустріалізованому суспільстві, яке пропонує великий вибір товарів та послуг, захист прав споживачів відіграє дедалі важливішу роль. Захист прав споживачів охоплює багато сфер діяльності, включаючи політику, норми та законодавство, а також стандарти, добровільно взяті на себе виробниками, продавцями та надавачами послуг. Фактором, що об'єднує усі ці види діяльності, є ефект захисту, який вони надають (або мають на меті надавати) споживачам, що купують товари та послуги для власного користування або сім'ї, для відпочинку або транспортування.

Захист прав споживачів має під собою дві основи, забезпечуючи, по-перше, більш ефективне функціонування ринку, компенсується дисбаланс між споживачами та продавцями. В більшості випадків споживачі — це ізольовані особи, які не володіють значними ресурсами або не мають постійного доступу до урядових органів та судів, порівняно з бізнесовими структурами. Продавці, в свою чергу, часто володіють більш повною інформацією, вартість придбання якої для споживачів може бути занадто високою. Якби, з якихось причин, був відсутній правовий захист для компенсації нерівності ринкової позиції споживачів та продавців, ринок був би неспроможний задовольнити побажання споживачів і міг би навіть поринути у стан повного хаосу. В цьому сенсі захист прав споживачів має спільні риси з антитрестівським законодавством в частині структуризації ринку для захисту цілісності самого вільного ринку.

По-друге, захист прав споживачів — це соціальне визнання права споживача на захист від небезпечних товарів та навмисних спроб продавців скористатись його слабшим положенням. Режими захисту прав споживачів також мають на меті захистити споживача від дорогих та небезпечних помилок через брак інформації про якість та корисність продукту або послуги, яку вони купують. Бажаним ефектом цих соціально мотивованих форм регулювання є посилення впевненості споживача у безпечності та справедливості ринку та попередження соціального незадоволення.

Відповідне законодавство ЄС

Політика Євросоюзу в сфері захисту прав споживачів спрямована на захист конкретних інтересів споживачів, які відіграють важливу економічну та політичну роль у суспільстві. Надаючи їм певну кількість фундаментальних прав, держави-члени розробили політику, спрямовану на зменшення нерівності між споживачами та продавцями, усунення недобросовісної практики, підвищення рівня безпеки та здоров'я, а також покращення стандартів життя в цілому.

Перший політичний курс в напрямі захисту прав споживачів було прокладено ще всередині 1970-х років, коли глави держав та урядів вперше закликали до політичних дій в цій сфері під час Паризького саміту в 1972 р. Дещо згодом Комісія представила першу програму дій з захисту прав споживачів.

Єдиний Європейський Акт, що набув чинності 1 липня 1987 р., ввів у Договір поняття «споживач»: Згідно ст.100а Комісія має право пропонувати заходи, спрямовані на захист споживачів, беручи за основу «високий рівень захисту». Проте цьому поняттю не було надано точного визначення. Тим не менш, ця стаття служить основою правового визнання політики захисту споживачів.

Ці позитивні зміни були підтримані Маастрихтським договором, згідно якого захист прав споживачів став повноцінною політикою Співтовариства. В той час як згідно загальної принципу Договору, закріпленого у ст.153, Співтовариство повинне робити свій внесок у «посилення захисту споживачів». Вказана стаття також служить правовою базою політики захисту споживачів. Відповідним чином, загальною метою цієї сфери є захист здоров'я, безпеки та економічних інтересів споживачів, забезпечення їх права на інформацію та освіту, а також самоорганізація для захисту власних інтересів.

Важливі нормативно-правові акти ЄС у сфері захисту економічних інтересів споживачів

- **Директива 84/450/ЄЕС** від 10.09.84 р. про гармонізацію законодавства, регламентів та адміністративних положень держав-членів, що стосуються неправдивої реклами (такої, що може ввести в оману); з доповненнями, внесеними **Директивою 97/55/ЄС** від 6.10.97 р. про порівняльну рекламу;

- **Директива 85/374/ЄЕС** від 25.07.85 р. про гармонізацію законодавства, регламентів та адміністративних положень держав-членів, що стосуються відповідальності за дефектну продукцію;

- **Директива 85/577/ЄЕС** від 20.12.85 р. про захист прав споживачів при укладенні договорів поза межами торгових приміщень та офісів;

- **Директиви 87/102/ЄЕС** від 22.12.86 р. про

гармонізацію законодавства, регламентів та адміністративних положень держав-членів, що стосуються споживчого кредиту;

- **Директива 90/314/ЄЕС** від 13.06.90 р. про організовану туристичну подорож, канікули та турне;

- **Директива 93/13/ЄЕС** від 5.04.93 р. про несправедливі умови в контрактах зі споживачами;

- **Директива 94/47/ЄС** від 26.10.94 р. про захист покупців щодо деяких аспектів договорів стосовно прав покупців, що використовують нерухоме майно протягом певного часу (таймшер);

- **Директива 97/7/ЄС** від 20.05.97 р. про захист споживачів в договорах, що укладаються на відстані;

- **Директива 98/6/ЄС** від 16.02.98 р. про захист прав споживачів при встановленні цін на товари, що пропонуються споживачам (щодо вказання цін);

- **Директива 98/27/ЄС** від 19.05.98 р. про накладення судових заборон;

- **Директива 1999/44/ЄС** від 25.05.99 р. про деякі аспекти продажу споживчих товарів і пов'язаних з цим гарантій;

- **Рекомендація 98/257/ЄС** від 30.03.98 р. про принципи, застосовувані до органів, відповідальних за позасудове вирішення спорів зі споживачами;

- **Рекомендація 2001/310/ЄС** від 4.04.2001 р. про принципи для позасудових органів, залучених до вирішення споживчих спорів на основі консенсусу.

Важливі нормативно-правові акти ЄС у сфері охорони здоров'я та безпеки споживачів

- **Директива 76/768/ЄЕС** від 27.7.76 р. про гармонізацію законодавства держав-членів, що стосується косметичної продукції;

- **Директива 87/357/ЄЕС** від 25.06.87 р. щодо наближення законодавства держав-членів стосовно товарів (продуктів), що на вигляд здаються іншими, ніж вони є насправді, й цим самим становлять загрозу здоров'ю і безпеці споживачів;

- **Директива 88/378/ЄЕС** від 3.05.88 р. про наближення законодавства держав-членів стосовно безпеки дитячих іграшок;

- **Директива 96/74/ЄС** від 16.12.96 р. про назви текстилю;

- **Директива 2001/95/ЄС** від 3.12.2001 р. про загальну безпеку продукції.

Директиви, що стосуються маркування харчових продуктів, описуватимуться в главі про технічні правила та стандарти.

Опис ситуації в Україні

Вступ

Законодавство України про захист прав споживачів частково відповідає праву ЄС, а інколи встановлює вищий рівень захисту прав споживачів порівняно з вимогами ЄС. Незважаючи на те, що в Україні є нормативно-правова база із захисту прав споживачів, необхідно розробити механізми щодо реалізації деяких норм законодавства України про захист прав споживачів для того, щоб вони належним чином працювали на практиці.

Ще однією проблемою є те, що споживачі не мають достатніх знань про свої права.

Огляд законодавства

Захист прав споживачів в Україні забезпечується ч.3 ст.42 та ст.50 Конституції України, чим підкреслюється важливість цієї сфери. Ч.3 ст.42 Конституції, яка має пряму дію, зазначає, що «Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів». В ст.50 Конституції України зазначається, що «кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена».

Загальні положення про захист прав споживачів також містяться в новому Цивільному кодексі України, який набере чинності 1 січня 2004 р., як і в Цивільному кодексі України 1963 р. Новий Цивільний кодекс містить мінімальний набір правил захисту прав споживачів, оскільки прописує договірні питання та відповідальність за їх неналежне виконання тощо.

Господарський кодекс України також містить одну статтю з одним дуже загальним положенням про захист прав споживачів (ст.39), яка повторює ст. 3 Закону України «Про захист прав споживачів».

Важливим актом в сфері захисту прав споживачів є Закон України «Про захист прав споживачів» в редакції 1991 р. (із подальшими відповідними змінами), який регулює загальні та конкретні питання: поняття «споживач»; безпеку товарів, інформування споживачів; судовий захист, об'єднання в громадські організації споживачів тощо, — тобто норми Закону слугують тій самій меті, що закладено в ст.153 Договору про заснування ЄС. Поняття «споживач» за своєю суттю відповідає поняттю, яке використовується в праві ЄС.

Друга глава «Права споживачів та їх захист» цього Закону регулює права споживачів, зокрема право на інформацію про товари (роботи, послуги), належну якість та безпечність продукції, їх гарантії, а також відповідальність в разі порушення прав споживачів. Хоча право споживача на інформацію (ст. 18 Закону) краще прописано в Україні, ніж в ЄС, проте на практиці воно не завжди дотримується.

Що ж стосується інших прав споживачів, то вони потребують свого удосконалення. Про що свідчать законопроекти «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про захист прав споживачів». Навіть зараз декілька законопроектів знаходиться на розгляді у Верховній Раді України.

Згідно ст. 25—26 Закону, споживачі можуть об'єднуватися в добровільні громадські організації з метою захисту своїх прав. Такі організації існують в Україні (наприклад, Українська асоціація споживачів, Київська міська спілка захисту прав споживачів, які є незалежними структурами), але вони не дуже активні, в основному з причин відсутності коштів. Також багато хто не вірить в силу цих організацій, пам'ятаючи подібні структури ще з радянських часів, оскільки в той час існуючі структури не мали значних важелів впливу на прийняття державою рішень у цій сфері. Тому зараз люди не приймають активної участі в їх діяльності.

Захист прав споживачів, відповідно до ст. 24 Закону України «Про захист прав споживачів», здійснюється судом. Проте на практиці майже відсутні судові справи з цього приводу. Але це проблема не стільки в законодавстві, скільки в самій судовій системі, оскільки фізичні особи не зовсім вірять в можливість свого реального захисту відповідними структурами.

Однак, незважаючи на зазначене вище, в повній мірі положення Директиви 98/27/ЄС та Рекомендацій 98/257/ЄС і 2001/310/ЄС не відображені в законодавстві України. Проте, оскільки рекомендації не є обов'язковими, то зазначені Рекомендації (98/257/ЄС та 2001/310/ЄС) можна взяти до уваги при здійсненні в Україні адміністративної реформи. Так само в процесі адміністративної та судової реформи необхідно врахувати положення Директиви 98/27/ЄС.

Закон України «Про захист прав споживачів» є загальним в масиві законодавства у цій сфері, саме тому питання захисту прав споживачів передбачено в інших законах та підзаконних актах.

Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини». Закон встановлює правові засади забезпечення якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини для здоров'я населення, регулює відносини між органами виконавчої влади, ви-

робниками, продавцями (постачальниками) і споживачами під час розробки, виробництва, ввезення на митну територію України, закупівлі, постачання, зберігання, транспортування, реалізації, використання, споживання та утилізації харчових продуктів і продовольчої сировини.

Зазначений закон містить певні незначні аспекти, передбачені у Директиві 2001/95/ЄС. Однак предмет цієї Директиви є іншим, тому необхідно повністю адаптувати у наше законодавство цей акт ЄС. Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики розробив законопроект «Про загальну безпеку продукції», який знаходиться на узгодженні в Кабінеті Міністрів України.

Із Законом України «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» пов'язаний Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції». В цьому законі прописано механізми вилучення з обігу, переробки, утилізації, знищення або подальшого використання неякісної та небезпечної продукції з метою недопущення негативного впливу такої продукції на життя, здоров'я людини, майно і довкілля, чим уже виконано окремі норми Директиви 2001/95/ЄС.

На сьогоднішній день фактично відсутнє відображення в українському законодавстві принципів Директиви 85/374/ЄЕС. Деякою мірою це висвітлено в Законі України «Про захист прав споживачів» (ст.17) та новому Цивільному кодексі України. Свого часу був розроблений відповідний законопроект «Про відповідальність постачальників за виготовлення і реалізацію неякісної і небезпечної продукції», однак він був відхилений Верховною Радою України. В даний час Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики розробив новий законопроект «Про відповідальність за дефектну продукцію», який знаходиться на узгодженні в Кабінеті Міністрів України.

Директива 88/378/ЄЕС відображена в українському законодавстві тільки в тій частині, що продукція (куди можна віднести, згідно загального визначення, іграшки) повинна бути безпечною, усі інші положення Директиви ще чекають на своє втілення в законодавство. Проте з цього питання розроблений спеціальний проект Технічного регламенту з підтвердження відповідності щодо безпеки іграшок, який базується на нормах Директиви 88/378/ЄЕС і який зараз знаходиться на узгодженні в Кабінеті Міністрів України.

Окремого нормативного акта, який би стосувався косметичної продукції, в сфері захисту прав споживачів немає, однак окремі принципи

Директиви 76/768/ЄЕС відображені в Законі України «Про захист прав споживачів» — що продукція повинна бути безпечною. Тому дана Директива теж потребує ще свого втілення в українське законодавство. Можливо це зробити за аналогічною схемою, застосованою до Директиви 88/378/ЄЕС про безпеку іграшок, тобто через розробку спеціального Технічного регламенту.

Закони України «Про рекламу» і «Про захист від недобросовісної конкуренції» заторкують майже усі питання, що передбачені в Директиві 84/450/ЄЕС (наприклад, поняття реклами, поняття порівняльної реклами, заборона незаконної реклами тощо), навіть інколи більш повно і детально, тому необхідно внести тільки незначні, інколи уточнюючі зміни до вказаних вище законів. Слід вказати, що Закон України «Про рекламу» прийнятий у новій редакції в червні місяці 2003 року.

Українське законодавство на рівні законів не містить норм щодо споживчого кредиту, хіба що в загальних рисах в новому Цивільному кодексі України (в розділах про договори та зобов'язання), та незначне регулювання відбувається на рівні підзаконних актів (наприклад, Інструкція про продаж громадянам товарів тривалого користування в кредит, затверджена Постановою Кабінету Міністрів УРСР від 30.07.85 р. № 299). Однак ці акти не охоплюють усі питання, передбачені в європейському законодавстві. Тобто з цього питання існує часткова відповідність Директиві 87/102/ЄЕС про споживчий кредит. Однак, з огляду на те, що в ЄС готується нова редакція Директиви 87/102/ЄЕС, Україні, можливо, не слід поспішати із прописанням норм цієї Директиви в національне законодавство.

Хоча ст. 21 Закону України «Про захист прав споживачів» вказує, що умови договорів, які обмежують права споживачів, є недійсними, однак дана норма є достатньо абстрактною і її не можна вважати відображенням положень Директиви 93/13/ЄЕС. Тому можна стверджувати, що в цьому аспекті українське законодавство необхідно привести у відповідність з вимогами Директиви 93/13/ЄЕС.

Що торкається вказання цін, то це питання врегульовано: в Законі України «Про ціни і ціноутворення», наказі Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України «Про затвердження Інструкції про порядок позначення цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібною торгівлі та громадського харчування» від 4.01.97 р. № 2 та Постанові Кабінету Міністрів України «Про порядок заняття торговельною діяльністю і правила торговельного обслуговування населення» від 8.02.95 р. № 108. В цих актах достатньо детально визначаються: принципи встановлення та застосування

цін і тарифів та організацію контролю за їх дотриманням; вимоги щодо порядку позначення роздрібних цін на товари народного споживання; основні вимоги до торговельного обслуговування громадян тощо.

З цього приводу слід відзначити, що за своїм змістом Директиві 98/6/ЄС найбільше відповідає Інструкція про порядок позначення цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібною торгівлі та громадського харчування. Тому для з'ясування відповідності норм цієї Інструкції нормам Директиви 98/6/ЄС необхідно провести порівняльно-правове дослідження.

Хоча Закон України «Про туризм» встановлює основною метою забезпечити захист інтересів туристів (ст. 3), однак він торкається організаційних питань і не містить заходів по захисті споживачів, тобто Закон не містить положень, які б відповідали Директиві 90/314/ЄЕС. Тут необхідно вказати на те, що в червні місяці 2003 року Верховною Радою був прийнятий в новій редакції Закон України «Про туризм», який враховує положення Директиви 90/314/ЄЕС. Однак на Закон накладено вето Президента.

Директиви 85/577/ЄЕС та 94/47/ЄС поки що не знайшли свого відображення в українському законодавстві, хіба що в загальних положеннях про договори та зобов'язання нового Цивільного кодексу України Деякою мірою Директива 97/7/ЄС прописана в Правилах продажу товарів на замовлення та вдома у покупців, які затверджені наказом МЗЕЗторгу від 29.03.99 № 199, де прописуються правила продажу товарів, які покупець замовляє за допомогою телефону, комп'ютера та інших технічних засобів.

Положення Директиви 1999/44/ЄЕС відображено у Законі України «Про захист прав споживачів» (ст. 13, ч. 4 ст.19) та Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку гарантійного обслуговування або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів» №506 від 11 березня 2002 р. Але для більш повного з'ясування відповідності норм Закону та Постанови нормам Директиви 1999/44/ЄЕС необхідно провести порівняння цих документів.

Серед інших важливих нормативно-правових актів, що стосуються захисту прав споживачів слід відзначити:

- Постанову Кабінету Міністрів України «Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів» №215 від 2 березня 1994 р. та №172 від 19 квітня 1994 р.

- Постанову Кабінету Міністрів України «Про порядок зняття з виробництва та експлуатації, вилучення з реалізації, повернення від споживачів недопустимо небезпечної продукції» №291 від 25 жовтня 1991 р.

Санкції за порушення прав споживачів пе-

редбачені у Законі України «Про захист прав споживачів» (ст. 23), Кодексі про адміністративні правопорушення та Кримінальному кодексі України. Зокрема, в останньому акті є аж дві статті (ст. 225 та 227) з цього приводу, однак в суді ще не розглядалося жодної такої справи.

Принципи державної політики у сфері захисту прав споживачів та конкретні заходи, яких мають уживати державні органи щодо цих питань, передбачено в Указі Президента України «Про Програму захисту прав споживачів на

2003—2005 рр.» №1148/2002 від 11 грудня 2002 р. Цей Указ також містить положення про наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу в цій сфері, зокрема що стосується загальної безпеки продукції.

З метою підвищення рівня знань споживачами своїх прав в зазначеному Указі передбачено видання спеціальної періодики (журнал, вісник) та розробка і впровадження в навчальних закладах та на телебаченні спеціальних освітніх програм.

Загальна оцінка Захист економічних інтересів

Нормативно-правові акти ЄС	Законодавчі акти України	Рівень наближення	
Директива 84/450/ЄЕС про неправдиву рекламу	Закон України „Про рекламу”	Гармонізація триває	Законодавство України про захист прав споживачів частково відповідає праву ЄС, а інколи встановлює вищий рівень захисту прав споживачів порівняно з вимогами ЄС. Незважаючи на те, що в Україні є нормативно-правова база із захисту прав споживачів, необхідно розробити механізми щодо реалізації деяких норм законодавства України про захист прав споживачів для того, щоб вони належним чином працювали на практиці.
Директива 85/374/ЄЕС про відповідальність за дефектну продукцію	Новий Цивільний кодекс України, Закон „Про захист прав споживачів”	Гармонізація триває	
Директива 85/577/ЄЕС про договори, укладені поза межами торгових приміщень	Новий Цивільний кодекс та Закон „Про захист прав споживачів”	Не гармонізовано	
Директиви 87/102/ЄЕС про споживчий кредит	Новий Цивільний кодекс	Не гармонізовано	
Директива 90/314/ЄЕС про туризм	Закон України „Про туризм”	Гармонізація триває	
Директива 93/13/ЄЕС про несправедливі умови в контрактах	Новий Цивільний кодекс та Закон „Про захист прав споживачів”	Не гармонізовано	
Директива 94/47/ЄС про договори щодо нерухомого майна		Не гармонізовано	
Директива 97/7/ЄС про договори, що укладаються на відстані	Правила продажу товарів на замовлення та вдома у покупців, затверджені наказом МЗЕЗторгу від 29.03.99 р. № 199	Гармонізація триває	
Директива 98/6/ЄС про вказання цін	Закон України „Про ціни і ціноутворення”, наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України „Про затвердження Інструкції про порядок позначення цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібно-торгівлі та громадського харчування” від 4.01.97 р. № 2 та Постанова Кабінету Міністрів України „Про порядок заняття торговельною діяльністю і правила торговельного обслуговування населення” від 8.02.95 р. № 108	Гармонізація триває	
Директива 98/27/ЄС про накладання судових заборон	Закон „Про захист прав споживачів”	Гармонізація триває	
Директива 1999/44/ЄС про гарантії	Закон „Про захист прав споживачів” та Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку гарантійного обслуговування або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів”	Гармонізація триває	
Рекомендація 98/257/ЄС про принципи, застосовувані до органів, відповідальних за позасудове вирішення спорів зі споживачами		Не гармонізовано	
Рекомендація 2001/310/ЄС про принципи для позасудових органів, залучених до вирішення споживчих спорів на основі консенсусу		Не гармонізовано	

Охорона здоров'я та безпеки споживачів

Нормативно-правові акти Євросоюзу	Законодавчі акти України	Рівень наближення	
Директива 76/768/ЄЕС про косметичну продукцію	Закон „Про захист прав споживачів”	Не гармонізовано	Законодавство України про захист прав споживачів частково відповідає праву ЄС, а інколи встановлює вищий рівень захисту прав споживачів порівняно з вимогами ЄС. Незважаючи на те, що в Україні є нормативно-правова база із захисту прав споживачів, необхідно розробити механізми щодо реалізації деяких норм законодавства України про захист прав споживачів для того, щоб вони належним чином працювали на практиці.
Директива 87/357/ЄЕС про товари, що на вигляд здаються іншими		Не гармонізовано	
Директива 88/378/ЄЕС про безпеку дитячих іграшок	Закон „Про захист прав споживачів”	Гармонізація триває	
Директива 96/74/ЄС про назви текстилю		Не гармонізовано	
Директива 2001/95/ЄС про загальну безпеку продукції	Закони „Про захист прав споживачів”, „Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини”, „Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції”	Гармонізація триває	

Оцінка рівня відповідності

Ця таблиця пропонує категорії оцінки рівня відповідності законодавства України законодавству Євросоюзу.

Оцінка	Пояснення
Не гармонізовано	Правова галузь знаходиться на ранньому етапі розвитку, і в її структурі відсутні певні правові інструменти регулювання сектору.
Гармонізація триває	Перші кроки у застосуванні даного правового інструменту були вже зроблені, або підготовлені ґрунтовні проекти законодавчих актів, що знаходяться на розгляді в Уряді чи Верховній Раді.
Гармонізація на завершальній стадії	Основні елементи зазначеного правового механізму присутні у внутрішній правовій системі. Цей правовий механізм розвивається за тими ж принципами та у тому ж напрямі, як в Євросоюзі.
Гармонізовано	Правові норми та інструменти відповідають законодавству Євросоюзу.

Рекомендації

Базуючись на аналізі поточної ситуації в країні та чинному законодавстві України, можна рекомендувати:

1. Доопрацювати законопроекти:

- «Про загальну безпеку продукції» з врахуванням норм Директиви 2001/95/ЄС;

- «Про відповідальність за дефектну продукцію» з врахуванням норм Директиви 85/374/ЄЕС.

2. Доопрацювати проект Технічного регламенту з підтвердження відповідності щодо безпеки іграшок.

3. Розробити окремі нормативно-правові акти або внести зміни до Закону України «Про захист прав споживачів» з метою впровадження в законодавство України наступних норм:

- Директиви 93/13/ЄЕС про несправедливі умови в контрактах з споживачами;

- Директиви 85/577/ЄЕС від 20.12.85 р. про

захист прав споживачів при укладенні договорів поза межами торгових приміщень та офісів; та

- Директиви 97/7/ЄС про захист споживачів в договорах, що укладаються на відстані.

4. Провести порівняльно-правове дослідження:

- відповідних норм Закону України «Про захист прав споживачів» та Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку гарантійного обслуговування або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів» № 506 від 11.03.02, з нормами Директиви 1999/44; та

- норм Інструкції про порядок позначення цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібною торгівлі та громадського харчування, від 4.01.97 р. № 2, затвердженої наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, з нормами Директиви 98/6/ЄС.

5. Вивчити досвід інших країн стосовно надання підтримки незалежним асоціаціям споживачів.

Заходи та пріоритети

Заходи	Важливість
Доопрацювати законопроекти: <ul style="list-style-type: none"> • „Про загальну безпеку продукції” • „Про відповідальність за дефектну продукцію” 	Дуже важливо
Доопрацювати проект Технічного регламенту з підтвердження відповідності щодо безпеки іграшок	Важливо
Розробити окремі нормативно-правові акти або внести зміни до Закону України „Про захист прав споживачів” з метою впровадження в законодавство України наступних норм: <ul style="list-style-type: none"> • Директиви 93/13/ЄЕС про несправедливі умови в контрактах з споживачами; • Директиви 85/577/ЄЕС від 20.12.85 р. про захист прав споживачів при укладенні договорів поза межами торгових приміщень та офісів; • Директиви 97/7/ЄС про захист споживачів в договорах, що укладаються на відстані 	Важливо
Провести порівняльно-правове дослідження: <ul style="list-style-type: none"> • відповідних норм у Законі України „Про захист прав споживачів” та Постанові Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку гарантійного обслуговування або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів” № 506 від 11.03.02 р. з нормами Директиви 1999/44/ЄС; • норм Інструкції про порядок позначення цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібної торгівлі та громадського харчування з нормами Директиви 98/6/ЄС 	Важливо
Подальше розширення повноважень інституцій, відповідальних за ефективне впровадження на практиці законодавства про захист прав споживачів	Важливо

Листопад 2003 р.